

JEL Classification: D 70, C 10, M 41

Московчук Алла, к.е.н., доцент
 Луцький національний технічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-8355-0846>

a.moskovchuk@lutsk-ntu.com.ua

Дорош Вікторія, к.е.н., доцент
 Луцький національний технічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-4111-9337>
viktoriia_dorosh@lutsk-ntu.com.ua

Alla Moskovchuk
 Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
 Lutsk National Technical University
<https://orcid.org/0000-0002-8355-0846>
a.moskovchuk@lutsk-ntu.com.ua

Viktoriia Dorosh,
 Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
 Lutsk National Technical University
<https://orcid.org/0000-0002-4111-9337>
viktoriia_dorosh@lutsk-ntu.com.ua

РЕТРОСПЕКТИВНА АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

У статті розглянуто системи показників, які використовуються для оцінки результативності діяльності підприємств та методичні підходи до їх аналізу. Обґрунтовано вибір таких способів аналітичного дослідження, які дадуть їх повну оцінку і забезпечать отримання достатньої інформації для прийняття управлінських рішень. З'ясовано, що результативність характеризується досягненням суб'єктом господарювання очікуваного стану, мети управління або ступенем наближення до неї. Вона пов'язана з виробничими, технологічними та управлінськими процесами. На результативність діяльності підприємства впливають внутрішні і зовнішні чинники, їх вплив вимірюється системою показників. На даний час розроблена значна кількість методик (систем показників) вимірювання результативності діяльності підприємств і зарубіжними і вітчизняними науковцями, яка включає фінансові і нефінансові показники. В Україні значна увага приділяється аналізу фінансових показників результативності діяльності підприємницьких структур. Обґрунтовано важливість проведення аналітичного дослідження доходів, витрат, прибутку та рентабельності для вітчизняних товаровиробників, мету і завдання аналітичного дослідження. Встановлено важливість використання факторного аналізу показників результативності. Показники доходів, витрат, прибутку і рентабельності визначають на основі детермінованих факторних моделей. Для їх розрахунку на основі фінансової звітності будують адитивні (доходи, витрати, прибуток) і кратну (рентабельність) моделі, а для визначення впливу факторів використовують способи інтегрування та пропорційного ділення. Зазначимо, що отримані результати факторного аналізу надають достатньо інформації менеджменту підприємства для управління доходами, витратами і прибутком. Результати дослідження можуть бути корисними в процесі розробки науково-обґрунтованих рекомендацій використання інструментів аналізу для прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: детерміновані факторні моделі, результативність, система показників, способи аналізу, управлінські рішення, факторний аналіз.

RETROSPECTIVE ANALYTICAL EVALUATION OF PERFORMANCE ACTIVITIES OF BUSINESS STRUCTURES

The article examines indicator systems used to assess the performance of enterprises and methodical approaches to their analysis. The choice of such methods of analytical research, which will give their full assessment and ensure obtaining sufficient information for making management decisions, is justified. It was found that effectiveness is characterized by achievement of the expected state of the entity, management goal, or the degree of approaching it. It is related to production, technological and management processes. Internal and external factors influence the effectiveness of the company's activity, their influence is measured by a system of indicators. Currently, a significant number of methods (indicator systems) for measuring the performance of

enterprises have been developed by foreign and domestic scientists, which include financial and non-financial indicators. In Ukraine, considerable attention is paid to the analysis of financial performance indicators of business structures. The importance of conducting an analytical study of income, expenses, profit and profitability for domestic producers, the purpose and task of the analytical study is justified. The importance of using factor analysis of performance indicators has been determined. Indicators of income, expenses, profit and profitability are determined on the basis of deterministic factor models. For the purpose of their calculation additive (revenues, expenses, profit) and multiple (profitability) models are built based on the financial statements. In order to determine the impact of factors the methods of integration and proportional division are used. It should be noted that the obtained results of the factor analysis provide sufficient information to the management of the enterprise to manage income, expenses and profit. The results of the study may be useful in the process of developing scientifically based recommendations for the use of analysis tools for making management decisions.

Keywords: *performance, indicator system, deterministic factor models, factor analysis, management decisions.*

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Важливим завданням систем управління усіх підприємств є формування стійкого напрямку їх розвитку, з розробленням механізму реалізації, та досягнення встановлених рівнів показників діяльності, тобто забезпечення певного рівня результативності. Результативність характеризується досягненням суб'єктом господарювання очікуваного стану, мети управління або ступенем наближення до неї, і пов'язана з виробничими, технологічними та управлінськими процесами.

Висока результативність виробничо-збутової активності підприємницьких структур забезпечує їх успішне функціонування і розвиток, викликає інтерес учасників ринку, задовольняє значну кількість індивідуальних і колективних потреб і запитів. Результативність діяльності підприємств характеризує правильність встановлення цілей і пріоритетів, показує раціональність вибору моделей виробництва, які забезпечують оптимізацію витрат в процесі вирішення стратегічних і поточних завдань. Аналітична оцінка результативності діяльності підприємств є важливим інструментом обґрунтування управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання розробки системи показників для оцінювання результативності діяльності господарюючих суб'єктів та використання інструментів економічного аналізу для отримання необхідної управлінської інформації розглядались вітчизняними науковцями і практиками. В процесі досліджень акцентувалась увага на виокремленні груп показників результативності діяльності підприємств та часткових показників, що входять до складу кожної групи (Олексюк О.І., 2009; Явдак М.Ю., 2011; Янголь Г.В., 2013; Бабяк Н.Д., Паскалова А.Г., 2015; Осадча О.О., 2016), розглядались технології визначення показників та методичні підходи щодо їх оцінки (Олексюк О.І., 2009; Андрушків Б.М., Погайдак О.Б., 2013; Рзаєва Т.Г., Демчук Ю.А., 2015; Догадайло Я.В., 2015; Бабяк Н.Д., Паскалова А.Г., 2015; Буреннікова Н.В., і т.д., 2023).

Водночас динамічні процеси, які відбуваються, вимагають отримання точної і достовірної аналітичної інформації для забезпечення управління формуванням доходів, витрат, прибутку і рентабельності, що потребує проведення додаткових досліджень.

Цілі статті. Метою статті є дослідження використання способів факторного аналізу в процесі обробки економічної інформації для забезпечення ефективного управління результативністю діяльності підприємницьких структур.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Згідно з ДСТУ ISO 9000:2015 результативність (effectiveness) – це ступінь реалізації запланованих робіт і досягнення запланованих результатів [5].

Висока результативність виробничо-збутової активності підприємницьких структур забезпечує їх успішне функціонування і розвиток, викликає інтерес учасників

ринку, задовольняє значну кількість індивідуальних і колективних потреб і запитів. Результативність діяльності підприємств характеризує правильність встановлення цілей і пріоритетів, показує раціональність вибору моделей виробництва, які забезпечують оптимізацію витрат в процесі вирішення стратегічних і поточних завдань.

Результативність залежить від внутрішніх і зовнішніх чинників, які впливають на діяльність підприємства, і вимірюється системою показників. На сучасному етапі розроблена значна кількість методик (систем показників) вимірювання результативності діяльності підприємств і зарубіжними і вітчизняними науковцями. Зарубіжні науковці у більшій мірі, ніж вітчизняні використовують нефінансові показники для оцінки результативності діяльності підприємств.

В Україні формування систем показників вимірювання результативності діяльності підприємств ґрунтується на власному накопиченому практичному досвіді і використанні зарубіжного досвіду. Розглянемо суть характерних підходів щодо формування систем показників, обґрунтованих вітчизняними науковцями.

Науковці, розробляючи збалансовану систему показників оцінки ефективності управління витратами, формують їх у чотири групи, кожна з яких включає часткові показники:

1) фінанси (рентабельність діяльності, рентабельність витрат діяльності, рентабельність основних засобів, коефіцієнт стабільності економічного зростання, індикатор прихованого банкрутства, коефіцієнт реальної вартості майна);

2) клієнти (чиста рентабельність продажу, рентабельність витрат на збут);

3) бізнеспроцеси (рентабельність операційних витрат, рентабельність управління виробничими процесами, оборотність коштів у розрахунках, рентабельність адміністративних витрат);

4) якість та розвиток персоналу (рентабельність персоналу, продуктивність праці, рентабельність витрат на зарплату за операційним прибутком) (Бабяк і Паскалова 2015).

Для забезпечення об'єктивності оцінки, можливості порівняння її в розрізі суб'єктів певних організаційно-правових форм, результативність господарської діяльності можна вимірювати наступною системою показників, розмежованою на чотири групи:

1) фінансові результати (доходи, витрати, прибуток (збиток), результат виконання кошторису)

2) продукт (обсяг основної реалізації, обсяг освоєних цільових коштів (бюджетних, позабюджетних)

3) ефективність (доходи від реалізації на одиницю собівартості, доходи від цільового фінансування на одиницю витрат, передбачених відповідним кошторисом);

4) якість (виконання (позитивна динаміка) показників фінансового результату, продукту, ефективності) (Осадча, 2016).

Зазвичай до складу критеріїв оцінки результативності діяльності підприємств вітчизняні науковці відносять такі групи показників: прибутковість, економічність, продуктивність, якість продукції, інноваційність, якість трудового життя, які характеризуються системою часткових абсолютних і відносних показників. В науковій літературі є підхід, що включає до такої системи критеріїв ще дві групи показників – ринкова позиція (частка ринку збуту, що належить товарам і послугам підприємства; обсяги витрат підприємства на маркетинг і збут товарів; капіталоємність ринкових операцій) та екологічність (обсяги витрат на відшкодування екодеструктивних наслідків господарської діяльності- штрафи, санкції, додатковий контроль та ін.; обсяги утворення екологічно небезпечних відходів; обсяги витрат (інвестиційних і поточних) на зберігання, утилізацію та знешкодження екологічно небезпечних відходів) (Явдак, 2011).

Менеджменту підприємства важливо отримати аналітичну інформацію достатню для обґрунтування управлінських рішень, тому, окрім вибору системи показників для вимірювання результативності діяльності господарських структур, важливо використати

такі інструменти аналітичного дослідження, які дадуть їх повну оцінку. Це означає, що обсяг, точність і достовірність аналітичних даних залежать від методики проведення аналізу та його інформаційного забезпечення. Сформовані авторами мета і завдання аналізу фінансових показників результативності, які розглядають практично усі дослідники (доходи, витрати, прибуток і рентабельність), приведені на рис.1.

Об'єкт, предмет, мета і завдання аналітичного дослідження визначають вибір способів (прийомів) економічного аналізу та їх поєднання. З ціллю аналізу показників результативності вітчизняні науковці проводять дослідження їх динаміки (Рзаєва і Демчук, 2015), використовують матричний аналіз (Догадайло, 2015), прийоми порівняння, індексний спосіб (Буреннікова і т.д., 2023), кореляційно-регресійне моделювання (Бабяк і Паскалова, 2015). Для досягнення мети і вирішення поставлених завдань в процесі аналізу необхідно розрахувати аналітичні показники динаміки (абсолютне відхилення, темп зростання, темп приросту), відносні величини виконання планових завдань (рівень виконання плану), провести факторний аналіз (визначити міру впливу факторів на показник, використовуючи способи ланцюгових підстановок, абсолютних та відносних різниць, індексний спосіб, спосіб пропорційного ділення, часткової участі, логарифмування, інтегрування), визначити резерви зростання (зниження) показників (способи прямого підрахунку, факторного аналізу, функціонально-вартісного аналізу) для обґрунтування управлінських рішень.

Важливим етапом аналітичного дослідження є факторний аналіз, оскільки його проведення дає можливість виявити, які чинники і в якій мірі впливають на динаміку показника та визначити величину резервів.

Показники доходів, витрат, прибутку і рентабельності визначають на основі детермінованих факторних моделей. «Детерміноване моделювання факторних систем – це простий і ефективний засіб формалізації зв'язку економічних показників, який служить основою для кількісної оцінки впливу окремих факторів на динаміку узагальнюючого показника» (Московчук і Ліщук, 2017). Спосіб факторного аналізу вибирають залежно від виду факторної моделі: мультиплікативна, адитивна, кратна чи комбінована. Для розрахунку зазначених показників на основі фінансової звітності будують адитивну (доходи, витрати, прибуток) і кратну (рентабельність) моделі, а для визначення впливу факторів використовують способи ланцюгових підстановок, інтегрування, пропорційного ділення, часткової участі.

Величина доходів, витрат і прибутку виробничих підприємств значною мірою залежить від операційної (основної) діяльності, тому на прикладі саме цих показників проведемо факторний аналіз.

Побудуємо багатофакторні детерміновані моделі для визначення доходів, витрат і прибутку операційної діяльності:

$$\text{Доп} = \text{ЧД} + \text{ІОД}, \quad (1)$$

$$\text{Воп} = \text{СВ} + \text{АВ} + \text{ВЗ} + \text{ІОВ}, \quad (2)$$

$$\text{Поп} = \text{ВП} + \text{ІОД} - \text{АВ} - \text{ВЗ} - \text{ІОВ}, \quad (3)$$

де Доп, Воп, Поп – доходи, витрати, прибуток від операційної діяльності, відповідно, тис. грн;

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн;

ІОД, ІОВ – інші операційні доходи і витрати, відповідно, тис. грн

СВ – собівартість реалізованої продукції, тис. грн;

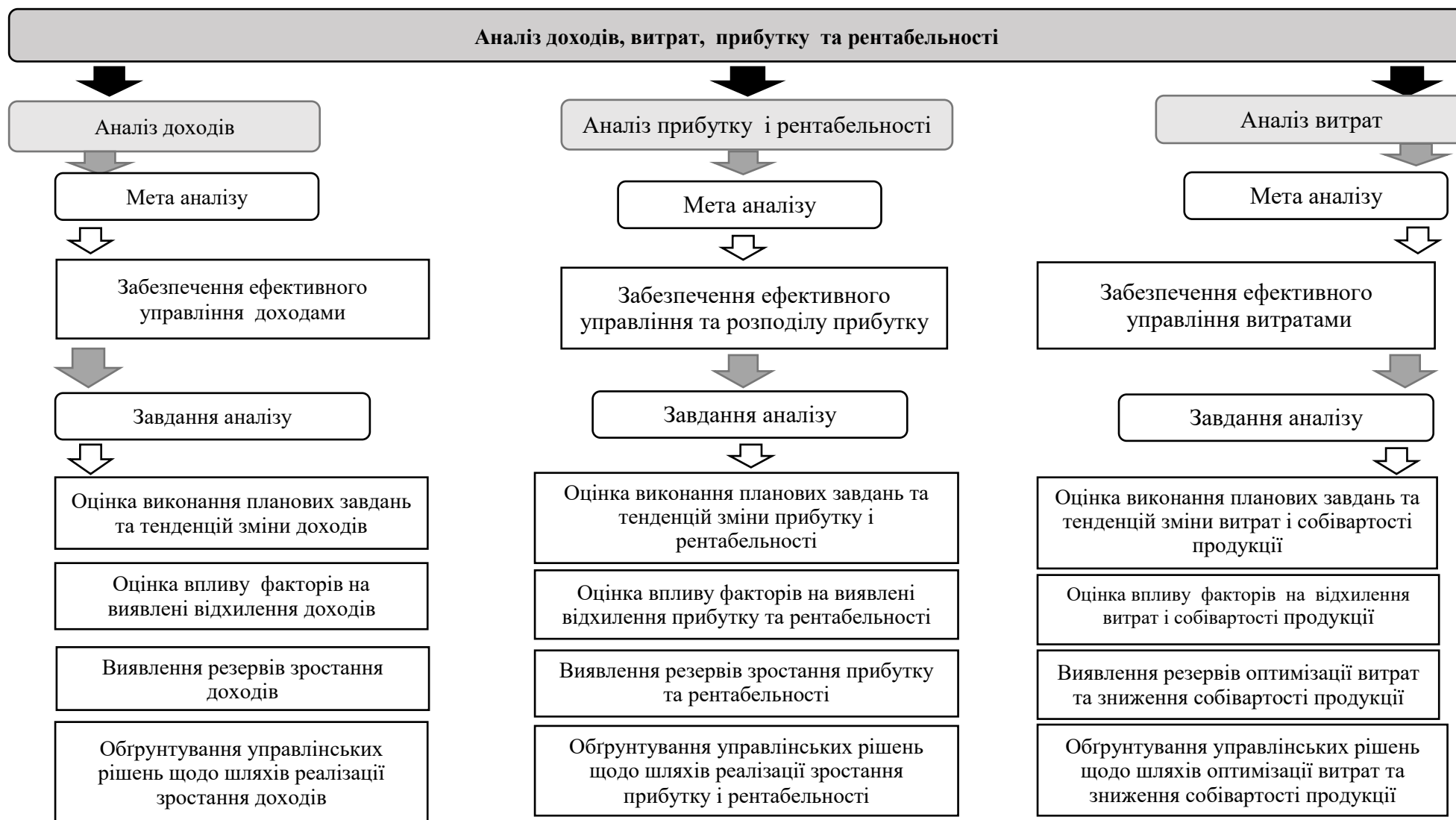

Рис. 1. Мета і завдання аналізу доходів, витрат, прибутку та рентабельності

AB – адміністративні витрати, тис. грн;

B3 – витрати на збут, тис. грн;

ВП – валовий прибуток, тис. грн;

Вплив факторів на показники доходів, витрат і прибутку операційної діяльності визначимо способом пропорційного ділення.

Розрахунок впливу факторів на величину доходу операційної діяльності:

$$\Delta \text{Доп(чд)} = \frac{\Delta \text{Доп}}{\Delta \text{чд} + \Delta \text{ІОД}} * \Delta \text{чд}, \quad (4)$$

$$\Delta \text{Доп(ІОД)} = \frac{\Delta \text{Доп}}{\Delta \text{чд} + \Delta \text{ІОД}} * \Delta \text{ІОД}, \quad (5)$$

де $\Delta \text{Доп(чд)}$ – вплив зміни чистого доходу, тис.грн;

$\Delta \text{Доп(ІОД)}$ – вплив зміни інших операційних доходів, тис. грн;

$\Delta \text{Доп}$, $\Delta \text{чд}$, $\Delta \text{ІОД}$ – зміна (абсолютне відхилення) доходу операційної діяльності, чистого доходу, інших операційних доходів відповідно, тис. грн;

Розрахунок впливу факторів на величину витрат операційної діяльності:

$$\Delta \text{Воп(СВ)} = \frac{\Delta \text{Воп}}{\Delta \text{СВ} + \Delta \text{АВ} + \Delta \text{ВЗ} + \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{СВ}, \quad (6)$$

$$\Delta \text{Воп(АВ)} = \frac{\Delta \text{Воп}}{\Delta \text{СВ} + \Delta \text{АВ} + \Delta \text{ВЗ} + \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{АВ}, \quad (7)$$

$$\Delta \text{Воп(ВЗ)} = \frac{\Delta \text{Воп}}{\Delta \text{СВ} + \Delta \text{АВ} + \Delta \text{ВЗ} + \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{ВЗ}, \quad (8)$$

$$\Delta \text{Воп(ІОВ)} = \frac{\Delta \text{Воп}}{\Delta \text{СВ} + \Delta \text{АВ} + \Delta \text{ВЗ} + \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{ІОВ}, \quad (9)$$

де $\Delta \text{Воп(СВ)}$ – вплив зміни собівартості реалізованої продукції, тис.грн;

$\Delta \text{Воп(АВ)}$ – вплив зміни адміністративних витрат, тис.грн;

$\Delta \text{Воп(ВЗ)}$ – вплив зміни витрат на збут, тис.грн;

$\Delta \text{Воп(ІОВ)}$ – вплив зміни інших операційних витрат, тис. грн;

$\Delta \text{СВ}$, $\Delta \text{АВ}$, $\Delta \text{ВЗ}$, $\Delta \text{ІОВ}$ – зміна (абсолютне відхилення) собівартості, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат, відповідно, тис. грн;

Розрахунок впливу факторів на величину прибутку від операційної діяльності:

$$\Delta \text{Поп(ВП)} = \frac{\Delta \text{Поп}}{\Delta \text{ВП} + \Delta \text{ІОД} - \Delta \text{АВ} - \Delta \text{ВЗ} - \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{ВП}, \quad (11)$$

$$\Delta \text{Поп(ІОД)} = \frac{\Delta \text{Поп}}{\Delta \text{ВП} + \Delta \text{ІОД} - \Delta \text{АВ} - \Delta \text{ВЗ} - \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{ІОД}, \quad (12)$$

$$\Delta \text{Поп(АВ)} = \frac{\Delta \text{Поп}}{\Delta \text{ВП} + \Delta \text{ІОД} - \Delta \text{АВ} - \Delta \text{ВЗ} - \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{АВ}, \quad (13)$$

$$\Delta \text{Поп(ВЗ)} = \frac{\Delta \text{Поп}}{\Delta \text{ВП} + \Delta \text{ІОД} - \Delta \text{АВ} - \Delta \text{ВЗ} - \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{ВЗ}, \quad (14)$$

$$\Delta \text{Поп(ІОВ)} = \frac{\Delta \text{Поп}}{\Delta \text{ВП} + \Delta \text{ІОД} - \Delta \text{АВ} - \Delta \text{ВЗ} - \Delta \text{ІОВ}} * \Delta \text{ІОВ}, \quad (15)$$

де $\Delta\text{Поп(ВП)}$, $\Delta\text{Поп(ІОД)}$, $\Delta\text{Поп(АВ)}$, $\Delta\text{Поп(ВЗ)}$, $\Delta\text{Поп(ІОВ)}$ – вплив зміни валового прибутку, інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат, відповідно, тис.грн;

$\Delta\text{Поп}$, $\Delta\text{ВП}$, $\Delta\text{ІОД}$ – зміна (абсолютне відхилення) прибутку від операційної діяльності, валового прибутку, інших операційних доходів відповідно, тис. грн.

Для оцінки результативності діяльності підприємств доцільно проводити також аналіз рентабельності операційної діяльності. Для визначення міри впливу факторів використаємо стандартну формулу розрахунку коефіцієнта рентабельності операційної діяльності:

$$\text{Роп} = \frac{\text{Поп}}{\text{Воп}}, \quad (16)$$

де Роп – рентабельність операційної діяльності;

Поп – прибуток від операційної діяльності, тис. грн ;

Воп – витрати операційної діяльності, тис. грн.

У факторному аналізі можуть бути отримані точні розрахунки впливу факторів на показник рентабельності за умови використання методу інтегрування. Цей метод дозволяє уникнути недоліків, властивих способу ланцюгових підстановок, і не вимагає застосування прийомів з розподілу залишку, що не розкладається за факторами. Він є універсальним, тобто застосовується до адитивних, мультиплікативних, кратних і змішаних моделей.

Процедура обчислення певного інтегралу за заданою підінтегральною функцією і заданим інтервалом інтегрування може виконуватися за стандартною програмою з допомогою комп'ютерних технологій, а за її відсутності - можна застосовувати формули для розрахунку впливу факторів, які є результатом виконання процесів інтегрування.

Завдання зводиться до побудови підінтегральних виразів, які залежать від виду функції чи моделі факторної системи. Оскільки побудована кратна математична модель включає два фактори, розрахунок їх впливу на показник проведемо наступним чином:

$$\Delta\text{Роп(Поп)} = \frac{\Delta\text{Поп}}{\Delta\text{Воп}} * \ln \left| \frac{\text{Воп(1)}}{\text{Воп(0)}} \right|, \quad (17)$$

$$\Delta\text{Роп(Воп)} = \Delta\text{Роп} - \Delta\text{Роп(Поп)}, \quad (18)$$

де $\Delta\text{Роп(Поп)}$ – вплив зміни прибутку від операційної діяльності на показник рентабельності;

$\Delta\text{Роп(Воп)}$ – вплив зміни витрат операційної діяльності на показник рентабельності;

Воп(1) , Воп(0) – витрати операційної діяльності у звітному і минулому періоді, відповідно, тис. грн.

Отримані результати факторного аналізу надають достатньо інформації менеджменту підприємства для управління доходами, витратами і прибутком.

Висновки, обговорення та рекомендації. В наш час, у динамічному середовищі, підприємствам необхідно вміти швидко адаптуватися до нестабільних умов ринку, мати переваги порівняно із конкурентами за якістю, асортиментом і ціною продукції, швидкістю надання послуг і постійним їх оновленням для забезпечення зростання доходів і прибутку та оптимізації витрат. Тільки отримання достатньої інформації про

результативність діяльності підприємства допоможе керівництву своєчасно ухвалювати рішення.

Використання факторного аналізу, зокрема способів інтегрування та пропорційного ділення, дасть змогу впливати на процеси формування доходів, витрат, прибутку і рентабельності, які характеризують результативність діяльності підприємств.

Авторські внески

Концептуалізація: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Зберігання даних: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Формальний аналіз: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Придбання фінансування: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Розслідування: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Методика: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Адміністрація проекту: Московчук Алла
Ресурси: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Нагляд: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Підтвердження: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Візуалізація: Московчук Алла, Дорош Вікторія
Написання: Московчук Алла, Дорош Вікторія

Список бібліографічного опису:

1. Андрушків Б.М., & Погайдак О.Б. (2013). Результативність діяльності підприємств молочної галузі України та методи її визначення. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. № 3 (65). С. 114-117 URL: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/VISNUK/65_3/114.pdf (дата звернення: 03.05.2023).
2. Бабяк Н.Д., & Паскалова А.Г. (2015). Збалансована система показників в оцінці ефективності управління витратами молокопереробного підприємства. Інноваційна економіка 4'2015[59] С.87-92. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197271119.pdf> (дата звернення: 03.05.2023).
3. Буреннікова Н.В., Ярмоленко В. О., & Буренніков Ю. Ю., та ін. (2023). Теоретичні засади результативності діяльності промислових підприємств з урахуванням потенціалу: сутність, значення, показники, підходи до управління [Електронний ресурс] // Бізнес Інформ.. № 2. С. 174-182. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2023&abstract=2023_2_0_174_182 (дата звернення: 05.05.2023).
4. Догадайло Я.В. (2015). Вимірювання економічної результативності діяльності підприємства. Економіка транспортного комплексу, зб. наук. пр. Вип. 26. С. 76 – 89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ektk_2015_26_8 (дата звернення: 05.05.2023).
5. ДСТУ ISO 9000:2015. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. К: УкрНДНЦ, 2016. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>
6. Московчук А.Т., & Ліщук В.І. (2017). Факторний аналіз в системі управління витратами підприємств. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Луцьк: ІВВ ЛНТУ. Вип. 14 (53). С. 137-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2017_14_17 (дата звернення: 05.05.2023).
7. Олексюк О.І. (2009.) Технологія оцінки результативності діяльності підприємства // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. Черкаси : ЧДТУ Вип. 22. С. 169 – 173. (дата звернення: 05.05.2023).
8. Осадча О. О. (2016). Система показників результативності діяльності вітчизняних суб'єктів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» Острог: НУ «ОА», № 3(31). С. 53–58. URL: <https://ecj.oa.edu.ua/articles/2017/31/12.pdf> (дата звернення: 02.05.2023).
9. Рзасва Т.Г. & Демчук Ю.А. (2015). Аналіз результативності діяльності підприємства: кількісні та якісні аспекти. Вісник Хмельницького національного університету, Серія: Економічні науки № 2, С. 52–57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_2%281%29_12 (дата звернення: 04.05.2023).
10. Явдак М. Ю. (2011). Критерії оцінки результативності діяльності підприємства. Бізнесінформ. № 12, С.70-74. URL: https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2011-12_0-pages-70_74.pdf (дата звернення: 02.05.2023).
11. Янголь Г.В. (2013). Методичні підходи до вимірювання результативності діяльності підприємства [Електронний ресурс] Стратегія економічного розвитку України. № 32. С. 225–231. URL: <http://www.sedu.com.ua/arhiv-nomeriv/> (дата звернення: 05.05.2023).

References:

1. Andrushkiv B.M., & Pohajdak O.B. (2013). Rezultatyvnist dijalnosti pidpryjemstv molochnoji ghaluzi ukrajiny ta metody jiji vyznachennja. Visnyk ZhDTU. Serija: Ekonomichni nauky. # 3 (65). S. 114-117 URL: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/VISNUK/65_3/114.pdf (data zvernennja: 03.05.2023).

2. Babjak N.D., & Paskalova A.Gh. (2015). Zbalansovana systema pokaznykiv v ocinci efektyvnosti upravlinnja vytratamy molokopererobnogo pidpryjemstva. Innovacijna ekonomika 4'2015[59] S.87-92. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197271119.pdf> (data zvernennja: 03.05.2023).
3. Burjennikova N.V., Jarmolenko V. O., & Burjennikov Ju. Ju., ta in. (2023). Teoretychni zasady rezuljtatyvnosti dijalnosti promyslovykh pidpryjemstv z urakhuvannjam potencialu: sutnistj, znachennja, pokaznyky, pidkhody do upravlinnja [Elektronnyj resurs] /// Biznes Inform.. # 2. S. 174-182. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2023&abstract=2023_2_0_174_182 (data zvernennja: 05.05.2023).
4. Doghadajlo Ja.V. (2015). Vymirjuvannja ekonomichnoji rezuljtatyvnosti dijalnosti pidpryjemstva. Ekonomika transportnogo kompleksu, zb. nauk. pr. Vyp. 26. S. 76 – 89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ektk_2015_26_8 (data zvernennja: 05.05.2023).
5. DSTU ISO 9000:2015. Systemy upravlinnja jakistju. Osnovni polozhennja ta slovnyk terminiv. K: UkrNDNC, 2016. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>
6. Moskovchuk A.T., & Lishhuk V.I. (2017). Faktornyj analiz v systemi upravlinnja vytratamy pidpryjemstv. Ekonomichni nauky. Serija «Oblik i finansy». Lucjk: IVV LNTU. Vyp. 14 (53). S. 137-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2017_14_17 (data zvernennja: 05.05.2023).
7. Oleksjuk O.I. (2009). Tekhnologhija ocinky rezuljtatyvnosti dijalnosti pidpryjemstva // Zbirnyk naukovykh pracj ChDTU. Serija: Ekonomichni nauky. Cherkasy : ChDTU Vyp. 22. S. 169 – 173. (data zvernennja: 05.05.2023).
8. Osadcha O. O. (2016). Systema pokaznykiv rezuljtatyvnosti dijalnosti vitchyznjanykh sub'ektiv. Naukovi zapysky Nacionaljnogho universytetu «Ostrozjka akademija». Serija «Ekonomika» Ostrogh: NU «OA», # 3(31). S. 53–58. URL: <https://ecj.oa.edu.ua/articles/2017/31/12.pdf> (data zvernennja: 02.05.2023).
9. Rzajeva T.Gh. & Demchuk Ju.A. (2015). Analiz rezuljtatyvnosti dijalnosti pidpryjemstva: kiljkisni ta jakisni aspekty. Visnyk Khmeljnyckogho nacionaljnogho universytetu, Serija: Ekonomichni nauky # 2, S. 52–57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_2%281%29__12 (data zvernennja: 04.05.2023).
10. Javdak M. Ju. (2011). Kryteriji ocinky rezuljtatyvnosti dijalnosti pidpryjemstva. Biznesinform. # 12, S.70-74. URL: https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2011-12_0-pages-70_74.pdf (data zvernennja: 02.05.2023).
11. Jangholj Gh.V. (2013). Metodychni pidkhody do vymirjuvannja rezuljtatyvnosti dijalnosti pidpryjemstva [Elektronnyj resurs] Strateghija ekonomichnogho rozvytku Ukrainy. # 32. S. 225–231. URL: <http://www.sedu.com.ua/arhiv-nomeriv/> (data zvernennja: 05.05.2023).

Дата подання публікації 17.04.2023р.